

08 okt 2020 / 000041

**Aan het college van B&W
Gemeente Dronten**

TE DRONTEN
KOMEN

08 OKT 2020

In afschrift aan:

REG.NR. I/20.02897
ROUTING :
KOPIE AAN: Griffie

Groen beheer (in Moord)

**De fracties van VVD, CDA, GL, D66, Leefbaar Dronten
CU, SP en PvdA.**

Betreft: reactie op uw brief uw brief d.d. 24-09-2020 nr. U20.007058/GB/JJ/CW

Dronten, 6 oktober 2020

Geacht college en fracties van de politieke partijen in Dronten,

Wij hebben uw genoemde brief van 24 september 2020 ontvangen en onderling besproken.

Wij komen helaas tot de conclusie dat u de klagende bewoners totaal niet serieus neemt.

U bent met een aantal argumenten gekomen die wij allen hebben kunnen weerleggen. Zelf uw argument dat de gemeente Dronten de biodiversiteit hoog in het vaandel heeft staan, gaat in het geval van deze grootschalige houderij van honingbijen niet op. Onderzoeken tonen zelf aan dat grote aantallen honingbijen de wilde bijen en andere honingzoekende insecten verdrijven. (zie de bijlagen)

Wij verzoeken u dan ook dringend om onze argumenten en uw antwoorden nog eens heel kritisch te bekijken.

In uw laatste brief komt u ook met een nieuw argument m.b.t. de locatie van de bijenhouders. De plaatsing past in het bestemmingsplan en met de bijenhouders is een bruikleenovereenkomst afgesloten waarin afspraken over en weer zijn vastgelegd. Ook geeft u aan dat u rekening moet houden met de rechten en belangen van de bijenhouders vereniging.

Daarop willen wij graag reageren: de bewoners die de overlast ervaren willen dat u ook rekening houdt met hun rechten en belangen.

Nogmaals alle feiten op een rijtje:

1. Het is niet te bewijzen dat de bijen van deze locatie de poepoverlast veroorzaken. *(de overlast is begonnen toen de bijenhouders op deze locatie zijn gevestigd);*
2. Ook honingbijen van amateur bijenhouders in de Kruidenwijk of elders in Dronten kunnen de overlast veroorzaken, *(een rondgang door Dronten en hun beide kernen heeft niet aangetoond dat er elders dan in ons wijkdeel overlast van bijenpoep is, wij hebben gekeken naar vervuiling op de geparkeerde auto's, ook hebben betrokken bewoners ook elders in of buiten gewoond en nooit overlast van bijenpoep ervaren);*
3. $\frac{3}{4}$ van de bijenkasten worden in de periode half april t/m half mei elders worden geplaatst. *(dat is slechts 1 maand en de buurtbewoners die zeer regelmatig nabij deze bijenhouderij komen hebben deze grootschalige verplaatsingen nooit waargenomen. Dit vervoer moet altijd plaatsvinden met voertuigen met aanhangwagens over het naastgelegen fiets/voetpad. Daar rijdt maar heel af en toe een auto die naar de bijenhouderij gaat of komt);*
4. U geeft aan dat de overlastperiode slechts een klein deel van het jaar ervaren wordt. *(de overlastperiode is vanaf maart t/m diep in de maand september, dus ruim een half jaar. Dit kunt en mag u geen korte periode noemen);*
5. U geeft aan dat het bestemmingsplan ruimte biedt aan deze bijenhouderij. *(u kunt deze bijenhouderij scharen onder de noemer grootschalige dierhouderij. Een bijenkast herbergt ca. 80.000 bijen. Dus 30 kasten geeft een totaal aantal van 2.400.000 bijen. Wij vragen ons af of de gemeente wel vooraf een onderzoek heeft uitgevoerd naar de mogelijke effecten en gevolgen van deze grootschalige bijenhouderij op de omgeving).*

Ons woongenot wordt al jarenlang aangetast door deze heftige vorm van overlast, maar u neemt hier alleen notie van, maar wil er niets aan doen.

Wij verwachten dit gedrag niet van de gemeente richting hun inwoners zeker als u "verbinding" en "inspraak" met de inwoners in uw programma heeft staan. Deze handelswijze geeft o.i. aan dat u dit alleen in woord, maar niet in daad wil nastreven.

Daarom zijn wij diep teleurgesteld in de houding van het college en de behandelende ambtenaren en gaan wij ons beraden op verdere mogelijke (juridische) stappen.

Namens 32 bewoners van de Kruidenwijk,

Hoogachtend,

(1)

Uwtegenwoordig

Uwtegenwoordig

Uwtegenwoordig

Uwtegenwoordig

Uwtegenwoordig

Bijlagen: 2

Vrees voor verdrukking wilde bijen door toename honingbijen

Het aantal imkers in Nederland is de laatste jaren snel gegroeid. Daarmee neemt ook het aantal honingbijen toe. Wetenschappers zijn bezorgd over de gevolgen van die opmars. Ze vrezen dat wilde bijen verdrongen worden door hun gedomesticeerde familieleden.

Joris Westerveld 4 mei 2020, 21:39

de Volkskrant

De honingbij, die door imkers wordt gehouden, is slechts een van de ongeveer 300 bijensoorten die nu in Nederland voorkomen. Zo'n 55 soorten zijn al verdwenen en circa 70 soorten worden in hun voortbestaan bedreigd. De achteruitgang van de natuur, de intensivering van de landbouw en het daarmee gepaarde gebruik van bestrijdingsmiddelen spelen een belangrijke rol in de neergang. Door de groeiende populariteit van het imkeren hebben wilde bijen er een probleem bij. De honingbij dreigt een geduchte concurrent te worden voor de wilde bijensoorten.

Een volk honingbijen bestaat uit tienduizenden individuen. De meeste wilde bijen leven daarentegen solitair, zegt Koos Biesmeijer, bijenexpert en wetenschappelijk directeur van Naturalis Biodiversity Center. 'Dat zijn alleenstaande moeders, die af en aan vliegen om nectar te halen voor hun larven. Die kunnen nooit op tegen de efficiëntie van een bijenvolk. Bovendien worden honingbijen door imkers bijgevoerd, terwijl wilde bijen helemaal alleen de winter moeten zien door te komen.'

Vorig jaar boog een groep Spaanse biologen zich over de concurrentiestrijd tussen honingbijen en wilde bijen. Zij toonden met een [experiment](#) op Tenerife aan dat honingbijen hun wilde familieleden verdrukken in de jacht op voedsel. Biesmeijer: 'Hoewel de omstandigheden op Tenerife anders zijn dan in Nederland, geeft het wel aan dat we er op moeten letten.'

Op sommige plekken in Nederland lijkt het imkeren uit de hand gelopen. In de Biesbosch bijvoorbeeld. Vorige zomer trok de boswachter daar aan de [bel](#). Hoewel het aantal kasten in het gebied zelf gereguleerd is, hadden imkers honderden kasten net buiten het bos geplaatst. Bij Staatsbosbeheer maakten ze zich zorgen, want al die honingbijen kapen de nectar en stuifmeel weg voor de voelsprietjes van wilde bijen.

Om te achterhalen waar de grootste knelpunten zitten, riep Biesmeijer de nationale bijentelling in het leven, naar voorbeeld van de vogel- en de vlindertelling. Vorige maand deden meer dan 10 duizend mensen mee aan de derde telling. Biesmeijer: 'Het is nu nog te vroeg om aan de hand van deze data te achterhalen waar wilde bijen vooral in de problemen zitten, maar interessant is wel dat de data lijken te weerspiegelen waar imkers hun kasten plaatsen.'

Een uitschieter was Noord-Beveland, een gemeente in Zeeland. Daar was gemiddeld 65 procent van de getelde bijen een honingbij. In de grote steden schommelde dat aandeel rond de 20 procent. Biesmeijer: 'Of wilde bijen daar in de verdrukking komen ligt aan het voedselaanbod. Zie het als een buffet. Als daar genoeg eten is, gaat niemand met honger naar huis.'

'De kans is groot dat het buffet op veel plekken uit balans is, want eigenlijk is de dichtheid van honingbijen overal in Nederland onnatuurlijk hoog', zegt Biesmeijer. 'Uit de literatuur blijkt dat wilde bijen bijna altijd te lijden hebben onder deze invasie. Gelukkig zijn er planten die niet toegankelijk zijn voor honingbijen. Bloemen zoals dovenetel of akelei bijvoorbeeld. Die bevatten veel nectar maar zijn voor honingbijen te diep, terwijl hommels er wel bij kunnen.'

Door met de dieetwensen van wilde bijen rekening te houden, kunnen gemeentes en tuinbezitters zeldzame soorten bijstaan. Om dat makkelijker te maken werkt Biesmeijer aan de Bloeiboekwijzer. Daarin staat wanneer verschillende soorten vliegen, welke bloemen ze bezoeken en wanneer die bloemen bloeien.

Maar ook zonder Bloeiboekwijzer kunnen tuiniers en balkonbezitters wilde bijen een handje helpen, zegt Biesmeijer. 'Zie af van giftige bestrijdingsmiddelen, zorg dat er van de lente tot de herfst bloemen in de tuin of op het balkon te laten staan en zorg voor plekken waar bijen eitjes kunnen leggen, door bijvoorbeeld een bijenhotel te plaatsen.'

[Vanormelingen et al. \(2019\): Honingbijen in natuurgebieden. Mogelijke voedselcompetitie noopt tot voorzichtigheidsprincipe](#)

Concurrentie Honingbijen - wilde bijen

Bovenstaande illustreert het belang van natuurgebieden en (half)natuurlijke leefgebieden voor Honingbijen en de diensten die deze leefgebieden zo leveren voor de imkerij. Door de overlap in gebruik van bloeiende planten tussen Honingbijen en wilde bijen (en andere bestuivers) kan er echter ook competitie optreden tussen beiden voor nectar en stuifmeel. Competitie kan zowel door direct fysiek contact (interferentiecompetitie), met name directe hinder bij het bloembezoek, als door gebruik van dezelfde voedselbronnen (exploitatiecompetitie) en dan met name nectar en stuifmeel, optreden (Wojcik et al. 2018). Hoewel interferentiecompetitie wel degelijk optreedt, zijn de meeste auteurs het erover eens dat het geen significante factor is voor wilde bijen, in tegenstelling tot competitie voor nectar en stuifmeel. Door het grote aantal werksters in een bijenvolk kan dit laatste effect potentieel erg groot zijn. Zo verzamelt een groot bijenvolk (ca. 50.000 individuen) tussen juni en augustus een hoeveelheid stuifmeel waarmee anders ca. 110.000 nakomelingen van een gemiddelde solitaire bijensoort kunnen worden gevoed (Cane & Tepedino 2017).

- DAGBLAD TROUW

Ze bestrijken met gemak 28 vierkante kilometer terrein, hongerige honingbijen. Als imkers kasten vlak bij natuurgebieden plaatsen, dan weten ze feilloos waar ze moeten zijn. Maar die honingbijen bedreigen de wilde bij.

Joop Bouma 19 juni 2019, 1:00

Je zult een zandhommel, een bleekvlekwespbij of een meidoornzandbij zijn in de Biesbosch. Je vliegt nectar snoepend langs klein hoefblad, de paarse dove-netel, grote ereprijs, langs madeliefjes, paardebloemen en smeerwortels. Telkens hetzelfde beperkte rondje – wilde bijen hebben niet zo'n grote actieradius rond het nest. De bloeiperiode van de voorkeursplantjes bepaalt per soort het ritme van de voedselvluchten. Traag zoemt het bijenleven.

Maar plots komt er een legertje van honderdduizenden honingbijen langs, afkomstig uit bijenkasten aan de rand van het gebied. Ook op zoek naar nectar en niet erg kieskeurig. Dan ben je kansloos als wilde bij of hommel. Daar kun je niet tegenaan slurpen. Dan is je zomervoorraad zo weg én komt zelfs je voortbestaan als soort in gevaar.

Althans, dát is het sterke vermoeden van veel bijenexperts. En waarschijnlijk niet zonder reden. Vorig jaar verscheen een studie waaruit bleek dat honingbijen de biodiversiteit bedreigen. Spaanse biologen deden drie jaar lang veldonderzoek op de Teide-hoogvlakte van het eiland Tenerife. Hun conclusie: honingbijen hebben in dit natuurgebied een

aantoonbaar negatief effect op wilde bijen. Ook planten lijden onder een invasie van honingbijen.

Maar Wouter Hasekamp, initiatiefnemer van honingbedrijf Bijenbaas, vindt de Tenerife-studie niet overtuigend. Het onderzoek levert volgens hem geen bewijs dat honingbijen wilde bijen beconcurreren.

Hasekamps bedrijf plaatst in Nederland tientallen bijenkasten vlakbij natuurgebieden. Bijvoorbeeld bij nationaal park De Maasduinen in Limburg, bij de Blaricumse heide in Noord-Holland en bij de Put van Buren in Gelderland. Juist in natuurgebieden worden de laatste tijd imkers geweerd, ter bescherming van wilde bijen. Bijenbaas omzeilt die beperkingen door stukjes grond bij natuurgebieden te kopen, om daar onbeperkt en op grote schaal honingbijen te houden.

Truc

Die truc wekt wrevel bij landschapsorganisaties. Maar Hasekamp begrijp de ophef niet. “Wij doen dit om de soortenrijkdom van bijen en insecten in het algemeen juist te behouden. Niet om de honing. Dit is geen verdienmodel. De imkerij is één grote wereld vol kinnesinne. Al die imkers zijn er juist op uit om geld te verdienen aan honing. Die reizen met hun kasten het hele land door, ze gaan in het voorjaar eerst naar de fruittelers, dan naar de bessen, dan naar de heide en ze eindigen massaal in de Biesbosch.”

Bijenkasten (niet van Bijenbaas). Beeld Foto Maarten Hartman

In korte perioden van overvloed is een invasie van honingbijen in de natuur vaak geen acuut probleem. Dan is er in natuurgebieden zat honing op te lepelen, bijvoorbeeld tussen juli en september als de nectarrijke reuzenbalsemien bloeit in de Biesbosch. Maar op de langere termijn, als de overvloed van lente en zomer voorbij is en bijenvoedsel schaarser wordt,

gaat het wel wringen, zegt Koos Biesmeijer, bijendeskundige, hoogleraar in Leiden, wetenschappelijk directeur van museum Naturalis en bestuurder van Natuurmonumenten.

Biesmeijer noemt de Tenerife-studie overtuigend. Uit de studie bleek dat honingbijen bij planten weliswaar zorgden voor veel 'zelfbestuiving', maar veel minder voor 'kruisbestuiving'. Het gevolg op Tenerife was dat door de zelfbestuiving planten meer vruchten droegen, maar door het gebrek aan kruisbestuiving minder goede zaden per vrucht leverden. Eind 2017 verscheen er een analyse van een reeks bijenstudies: bij de helft daarvan bleek dat honingbijen een effect hebben op wilde bijen.

Bestrijdingsmiddelen

Al met al genoeg aanwijzingen voor ecologen van natuurorganisaties om veel terughoudender te worden met het toelaten van imkers in hun gebieden. De bescherming van de 357 soorten wilde bijen (plus één inheemse honingbij) in Nederland gaat vóór de honingbij, vinden natuurorganisaties. Veel wilde bijen hebben het al moeilijk door een gestaag verlies aan leefgebied en door het gebruik van bestrijdingsmiddelen in de landbouw.

Maar Bijenbaas gaat intussen door met het kopen van lapjes grond. Onlangs heeft Hasekamp een strookje aangekocht in Limburg, bij het dorp Blitterswijk en nationaal park De Maasduinen. Naar verluidt worden er 75 bijenkasten geplaatst, waarvan er 50 permanent zullen blijven staan. Volgens imkers betekent dit dat er zo'n drie miljoen honingbijen in het gebied zullen gaan rondvliegen. Extra, boven op de volken van al in het gebied aanwezige imkers.

Bijenexpert Biesmeijer: "De helft van onze bedreigde bijen zit in Limburg, daar is de hoogste diversiteit aan bijen. Het is duidelijk dat Bijenbaas

volledig inzet op de honingproductie en niet het belang van de biodiversiteit voor ogen heeft. Anders zou het bedrijf geen locaties uitkiezen die rechtstreeks de wilde bij bedreigen. Maar dan moet je op je website niet net doen alsof je de bij juist wilt beschermen.”

Ook Nadine Schalk, directeur van de Nederlandse Bijenhouders Vereniging, is niet blij met Bijenbaas. “De imkerij heeft hier last van. Het moet niet zo zijn dat de imkerij in handen komt van enkele commerciële bedrijven. Zij beweren dat zij bijen niet op bespoten gewassen laten vliegen. Maar dat kunnen zij nooit garanderen. Je weet toch niet waar de honingbij de nectar haalt als je volken net naast een beschermd gebied zet? Dit is geen verantwoorde imkerij. Deze bijenhouder heeft geen verbintenis met zijn omgeving, zoals de meeste imkers die bij ons zijn aangesloten. Bijenbaas draagt niet bij aan duurzaamheid.”

Bijenbaas kocht onlangs de Amsterdamse start-up Bijzaak op, die in steden en dorpen op daken van bedrijven kasten met honingbijen plaatst. Op haar website stelt Bijzaak dat ze de biodiversiteit in de stad verbetert door er honingbijen te plaatsen: “Eén biologische bijenkast op een kantoordak draagt significant bij aan een gezondere bijenpopulatie”, aldus de website. Schalk vindt dit te ver gaan. “Dit is gewoon greenwashing, je reinste onzin. De tranen schieten je in de ogen als je dat leest.”

Rosse metselbij. Beeld Jeanette Essink

Vereniging Natuurmonumenten roept Bijenbaas op te stoppen. “Wij begrijpen dat imkers op zoek zijn naar plekken voor hun kasten”, zegt ecoloog Wouter van Steenis van Natuurmonumenten. “Er is buiten de natuurgebieden niet zo veel meer over voor de bij, helaas. Maar wat een bedrijf als Bijenbaas doet, gaat ten koste van wilde bijen, zoals hommels, die de nectar in onze natuurgebieden nodig hebben. Dat is onacceptabel.”

“Mensen die honing kopen bij Bijenbaas bewijzen de natuur een slechte dienst. Als overleg niets oplevert, gaan we serieus de juridische mogelijkheden verkennen om hier wat aan te doen. Kijk, als Bijenbaas voor zijn eigen honingbijen voldoende bloemen zou aanplanten, dan juichen we dat alleen maar toe. Maar als je zoveel kasten met elk vijftigduizend productiebijen naast natuurgebieden plaatst, laat je ze moedwillig concurreren met wilde insecten. Dat komt neer op broodroof waarvan wilde bijen de dupe worden. Ik vind het een vervelende manier van zakendoen. Het is ook verwarrend voor de burger, die vaak denkt dat honingbijen goed zijn voor de natuur. Bijenbaas maakt daar handig gebruik van.”

De zulte van Saeftinghe

Ook bij andere natuurgebieden zijn er soms problemen met imkers, blijkt uit een rondgang langs landschapsorganisaties. Zoals in Zeeland, waar imkers de randen van natuurgebieden opzoeken om honing te oogsten. Bijvoorbeeld als de zeeasters bloeien in het Verdrongen Land van Saeftinghe, eigendom van Het Zeeuwse Landschap. In dit bijna 3600 hectare grote schorrengebied aan de Westerschelde in Zeeuws-Vlaanderen leeft de vrij zeldzame schorzijdebij, een wilde bij die buitendijks nestelt in ingenieuze stelsels van nestgangen. Tegen de tijd dat de zeeaster of zulte) bloeit, zetten imkers hun kasten bij de dijk. “Soms staan er wel honderd kasten”, vertelt Erik Speksnijder, ecoloog van Het Zeeuwse Landschap,

zelf ook bijenhouder. “Wij kunnen dat niet tegenhouden, maar die honingbijen bevliegen de hele schor. Dat is ronduit bedreigend voor de schorzijdebij.”

Verdronken Land van Saeftinghe Beeld ANP

Michiel Poolman, ecooloog van Landschap Overijssel vertelt dat er in zijn gebied een streng beleid is voor imkers met honingbijen. “We hebben de

regel dat alleen in de hele grote heidegebieden, zoals de Lemelerberg, tijdens de bloei kasten met honingbijen mogen staan, maar dan maximaal één per vijf hectare. Dat is niet veel. Als je op de Veluwe komt, dan zie je overal bijenkasten staan. Meestal werken wij niet mee aan verzoeken van imkers. Wij willen geen concurrentie met wilde bijensoorten. Overijssel is heel belangrijk voor zeldzame inheemse bijenfauna.”

Ook het Brabants Landschap is terughoudend. “We bekijken het van geval tot geval”, zegt ecooloog en imker Jochum Sloothaak. “Als de linde bloeit, kunnen imkers enkele weken hun kasten plaatsen. Maar we willen geen extra bijenkasten: het aantal dat er vier jaar geleden stond, staat er nu nog. De situatie van de wilde bijen is iets om ons serieus zorgen over te maken.”